«Затверджую»
Директор ННІ «Інститут геології»
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
професор
Сергій ВИЖВА

ПРОГРАМА

розвитку кафедри геології родовищ корисних копалин ННІ «Інститут геології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2026-2030 роки

Кафедра геології родовищ корисних копалин створена на геологічному факультеті КНУ імені Тараса Шевченка в 1944 р. Сьогодні вона є провідним центром з підготовки фахівців-геологів для потреб підприємств Державної служби геології та надр України, НАК «Нафтогаз України», інститутів НАН України, галузевих інститутів, державних та приватних компаній, які працюють в галузі геологорозвідувальних робіт, пошуків, оцінки і розробки родовищ корисних копалин. Кафедра є базовим структурним підрозділом ННІ «Інститут геології», що проводить навчально-виховну і навчально-методичну діяльність, здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за певними напрямами відповідно до мети, головних завдань та Політики в сфері якості освітньої діяльності КНУ імені Тараса Шевченка.

Головним завданням кафедри є підготовка висококваліфікованих фахівців, що володіють сучасними теоретичними знаннями в галузі геологічної зйомки, пошуків та розвідки родовищ корисних копалин, їх геолого-економічної оцінки та розробки. В умовах сьогодення це вимагає оптимального співвідношення класичних геологічних дисциплін, які є базовими для підготовки фахівця-геолога, і дисциплін геолого-економічного напрямку, які забезпечують якісну підготовку сучасного менеджера геологічного підприємства.

У зв’язку з цим найважливішими напрямами роботи кафедри є навчальна та навчально-методична робота, виховна і профорієнтаційна робота, наукова робота, міжнародна діяльність, кадрова політика.

1. **Навчальна та навчально-методична робота** полягає у наступному:

- підвищення якості освітянських послуг, виконання програми по забезпеченню якості освіти в КНУ імені Тараса Шевченка – повсякчасно (відповідальний проф. Михайлов В.А.);
- удосконалення навчальних програм і навчальних планів з метою їх наближення до реальних потреб сьогодення і оптимізації педагогічного навантаження – повсякчасно (відповідальні – всі викладачі);
- акредитація навчальної програми «Геологія» ОКР «Магістр», проходження акредитації – червень 2026 р. (відповідальний доц. Дубина О.В.);
- акредитація навчальної програми «Геологія та надрокористування» ОКР «Бакалавр», проходження акредитації – 2027 р. (відповідальний проф. Михайлов В.А.);

- розробка курсів нових навчальних дисциплін, підготовка підручників і навчальних посібників, робочих програм і планів для забезпечення навчальної програми «Геологія та надрокористування», зокрема, підручників «Пошуки та розвідка родовищ корисних копалин», «Геологія родовищ корисних копалин»; навчальних посібників «Геологія України», «Менеджмент надрокористування та маркетинг у сфері геологічного вивчення та використання надр», «Менеджмент геологічного підприємства», «Інноваційний менеджмент надрокористування» (відповідальний проф. Михайлов В.А., всі викладачі):
- залучення до навчального процесу провідних фахівців профільних інститутів НАНУ, УЦМЗР, УкрДГРІ, зарубіжних лекторів.

2. Виховна і профорієнтаційна робота. Головною формою виховної роботи є навчальний процес, під час якого відбувається безпосереднє спілкування викладачів зі студентами, особливо – під час польових практик. Тому протягом всього часу буде діяти інститут кураторів академічних груп, які працюють за індивідуальними планами, затвердженими на кафедрі, володіють інформацією щодо особистості кожного студента, його схильностей, інтересів та проблем. Все це фіксується у щоденниках кураторів, і вони періодично будуть звітувати на засіданнях кафедри про свою діяльність. Що стосується профорієнтаційної роботи, кафедра і окремі викладачі будуть брати активну участь у проведенні різноманітних заходів, які будуть проходити як на рівні ННІ «Інститут геології», так і на загальноуніверситетському рівні (дні відкритих дверей, виставки, відвідування шкіл, робота в МАН, проведення олімпіад, інтерв'ю засобам масової інформації тощо).

3. Наукова робота. Наукові дослідження на кафедрі проводяться за наступними головними напрямами:

1. Фундаментальні теоретичні дослідження геологічної будови Землі та генезису родовищ корисних копалин.
2. Новітні технології вивчення поверхні Землі, її надр, пошуків родовищ.
3. Комп'ютерне моделювання об'єктів геологічного середовища.
4. Геолого-економічна оцінка об'єктів мінерально-сировинної бази України та світу.
5. Прогнозування перспектив розвитку мінеральних ресурсів України та екологічних наслідків їх використання.

Для проведення наукових досліджень буде залучатися весь професорсько-викладацький склад кафедри та співробітники НДЧ, аспіранти, студенти старших курсів. Планується також проведення спільних наукових досліджень зі структурами НАН України (Геологічний інститут, Інститут мінералогії, геохімії та рудоутворення тощо). Пріоритетним завданням при проведенні наукових досліджень буде пошук госпдоговірних тем з геолого-економічної оцінки родовищ корисних копалин та інших природних і техногенних об'єктів.

Головними завданнями в галузі наукової роботи буде підсилення інноваційної складової шляхом співпраці з науковим парком університету, виконання госпдоговірної тематики за замовленням державних і приватних підприємств України, участь у конкурсах наукових проектів за програмами Горизонт 2020, Erasmus+, DAAD, DFG, NATO. Зокрема, планується участь співробітників ка-

федри (асистенти Толкунов А.А. і Сидорчук В.С.) в дослідженнях «Ukrainian Platform on energy efficiency skills for the clean energy transition», заявка на які подана на конкурс «LIFE-2025-CET-BUILDSKILLS» із запланованим бюджетом 1 465 258 євро.

До наукової діяльності будуть залучатися перспективні молоді кадри, що займаються розробкою методик і методів геологічних досліджень, питаннями застосування комп'ютерних технологій для моделювання, візуалізації та інтерпретації геологічної інформації.

4. Міжнародна діяльність. Кафедра проводить значну міжнародну діяльність, яку планується продовжити і поглибити протягом наступних 5 років. Планується участь в низці міжнародних проєктів і угод, наукових конференцій тощо. Інтеграція у світовий освітній простір вимагає розширення членства у міжнародних організаціях (EAGE, SEG, AAPG, EGU, IAGOD, AGU) та заходах, що вони організовують; публікацій у міжнародних журналах; отримання міжнародних грантів на участь у міжнародних конференціях; короткотермінових стажувань, проведення наукових досліджень. Для цього передбачається пошук зарубіжних партнерів, які зацікавлені у проведенні спільних досліджень. Зокрема, наразі ведуться перемовини з компанією Al Sakhoor Trading & Services Ltd. (Кампала, Уганда) щодо заключення Договору на тему «Наукове супроводження геологорозвідувальних робіт на золото та інші корисні копалини в Республіці Уганда».

5. Кадрова політика. У 2020-2025 рр. відбулося суттєве оновлення кадрового складу кафедри із залученням до роботи молодих, перспективних дослідників і наразі кафедра має оптимальний склад з 3 докторами і 3 кандидатами наук, включає 1 професора, 2 доцентів і 3 асистентів. Під час підбору кадрів увага зверталася насамперед на професійні якості претендентів, наявність досвіду практичних і наукових досліджень, володіння англійською мовою. У наступні 5 років головним кадровим завданням кафедри буде збереження і професійне зростання науково-педагогічних працівників, зокрема, отримання докторами наук (Курило М.М. і Дубина О.В.) звання професорів, отримання кандидатами наук (Андрєєва О.О., Сидорчук В.С., Толкунов А.А.) звання доцентів, а також їх робота над докторськими дисертаціями.

Перспективи розвитку кафедри. До пріоритетних завдань кафедри у майбутньому слід віднести наступні:

- забезпечення фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін англомовними програмами та методичними рекомендаціями;
- залучення до наукової роботи здібних студентів усіх рівнів навчання, введення у рамках існуючих програм підготовки магістрів розділів щодо навичок написання наукових статей у міжнародних наукових виданнях;
- подальший розвиток провідних наукових напрямків кафедри із розробкою нових методологічних підходів вивчення мінеральної сировини та використанням сучасного програмного забезпечення для обробки геологічної інформації;
- посилення наукових зв'язків із науковими установами НАНУ для створення спільних наукових проектів у сфері геолого-економічної оцінки родовищ корисних копалин, дистанційного зондування Землі, регіональних

природно-екологічних досліджень, розробки нормативної бази економічної геології;

- підвищення професійного рівня викладачів кафедри шляхом наукового співробітництва із міжнародними організаціями, стажуванням у провідних університетах та геоінформаційних компаніях, короткострокових курсів із залученням міжнародних лекторів;
- за можливості подальший розвиток матеріально-технічної бази кафедри, спеціалізованого апаратного забезпечення мінераграфічних досліджень та експрес-аналітичних приладів (польового спектрометричного обладнання, комп'ютерної техніки) та програмного забезпечення (геоінформаційних систем, спеціалізованих програмних продуктів для обробки геологічних даних, комп'ютерного моделювання земних надр, тощо);
- посилення співпраці з науковим парком університету та інших організацій щодо комерціалізації результатів наукових досліджень.

Професор Володимир МИХАЙЛОВ